

Perełki informatyczno-przyrodnicze,
*czyli o zaletach konkursów interdyscyplinarnych na podstawie
doświadczeń organizatorów konkursu informatyczno-przyrodniczego
w Szkole Podstawowej nr 5 w Łodzi*

*Anna Marciniak
Katarzyna Kopczyńska*

**Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi
Łódź, ul. Łęczycka 23**

Spis treści:

Streszczenie	3
I. Dłaczego konkurs informatyczno-przyrodniczy?	3
II. Jakie korzyści ma uczeń z udziału w konkursie?	5
III. Zawartość merytoryczna prezentacji	6
Podsumowanie	7
Bibliografia	9

Streszczenie

Opracowanie zawiera refleksje, jakie pojawiały się po kolejnych edycjach konkursu informatyczno-przyrodniczych dla uczniów szkół podstawowych, z których wynika potrzeba organizowania konkursów interdyscyplinarnych. Tego typu konkurs stwarza sytuacje edukacyjne stanowiące wyzwanie dla uczniów w nim uczestniczących i nauczycieli czuwających nad ich pracą. Wkomponowuje się w nowe trendy edukacji i stwarza możliwości doskonalenia umiejętności kluczowych, w jakie szkoła podstawowa powinna wyposażyć swojego absolwenta.

Ponadto opisane zostały zasady tworzenia dobrej prezentacji, zarówno od strony informatycznej jak i merytorycznej oraz odniesienie się do prawa autorskiego w kontekście wykorzystania w prezentacji cudzych materiałów. W podsumowaniu przeprowadzona została krótka analiza prac zgłoszonych do konkursu i wskazane najczęściej popełniane błędy oraz podkreślone najmocniejsze strony przesłanych prezentacji.

I. Dlaczego konkurs informatyczno-przyrodniczy?

Prezentacje multimedialne są bardzo popularnym sposobem przekazywania informacji. Są wykorzystywane podczas lekcji, wykładów, sympozjów, konferencji, odpraw, narad, szkoleń itp. Sztuka ich tworzenia staje się, zatem istotną umiejętnością liczącą się na rynku pracy. Aby stworzyć dobrą prezentację trzeba posiadać wiele umiejętności zarówno z zakresu obsługi narzędzi ITC jak i umiejętności korzystania z informacji, ich przetwarzania oraz wykorzystania wiedzy w praktyce. Dlatego właśnie zrodził się pomysł konkursu informatyczno-przyrodniczego.

Konkurs daje uczestnikom możliwość doskonalenia i zaprezentowania wielu umiejętności kluczowych. Uczniowi klasy szóstej nie sprawi trudności stworzenie prezentacji multimedialnej ani zdobycie do niej informacji, materiałów filmowych, fotograficznych. Największą trudność sprawi mu uzyskanie właściwego poziomu jakościowego prezentacji pod względem technicznym i estetycznym oraz dobór materiałów, które w tej prezentacji powinno się zawrzeć.

Formuła tego konkursu jest tak pomyślana, aby uczeń tworzył prezentację pod kierunkiem nauczyciela informatyki, który będzie czuwał nad stroną informatyczną i nauczyciela przyrody, który będzie kierował i czuwał nad doborem treści i materiałów od strony merytorycznej. Dobrym obyczajem byłoby zasięgnięcie opinii nauczyciela plastyki, który doradzi jak zapewnić właściwy poziom estetyki prezentacji. Tak stworzona sytuacja edukacyjna daje możliwość wykonania prezentacji najwyższej jakości.

Cele konkursu idealnie wpasowują się w przygotowanie naszych uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym i życia w erze cyfrowej. Zacytuję tutaj myśl prof. Macieja Susła: „Podstawowe przygotowanie do życia w erze cyfrowej można określić mianem alfabetyzmu cyfrowego (ang. digital literacy), pod którym rozumie się zdolność rozumienia i stosowania informacji w różnej postaci, pochodzących z różnych źródeł i przetwarzanych oraz prezentowanych za pomocą komputera. Zatem to podstawowe przygotowanie powinno obejmować tradycyjny już alfabetyzm komputerowy (posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem) oraz alfabetyzm multimedialny (zdolność wyszukiwania, analizowania, tworzenia i oceniania informacji za pomocą różnych mediów).”¹

Ponadto uczestnik konkursu staje się nie tylko użytkownikiem multimedialnych, ale także ich twórcą. Biorąc pod uwagę fakt jak ważną rolę przypisuje się multimediom w edukacji cele naszego konkursu doskonale wkomponowują się w trendy współczesnej edukacji. Według prof. Macieja Sysła: „Głównym argumentem za stosowaniem multimedialnych w edukacji jest zwiększenie jakości kształcenia i szkoleń, jak również wzbogacenie uczących się o przygotowanie do stosowania TIK w pracy i poza nią. Natura pomocy multimedialnych, co zostało potwierdzone w badaniach unijnych, wymusza przesunięcie nacisku z nauczania (czyli kształcenia kierowanego przez nauczyciela) ku uczeniu się (czyli pracy ucznia).”¹

¹MULTIMEDIA W EDUKACJI, Maciej M. Sysło

II. Jakie korzyści ma uczeń z udziału w konkursie?

Przygotowanie ucznia do udziału w konkursie jest wyzwaniem dla nauczyciela. Sukces można odnieść, jeśli skupią się w jednym punkcie, z jednej strony potencjał intelektualny ucznia, jego wytrwałość, pracowitość, motywacja, poczucie odpowiedzialności, dyspozycyjność i wsparcie rodziców, a z drugiej strony refleksyjny nauczyciel, świadomy swojej roli tutora, który z taktem i dystansem do własnych wizji będzie kierował pracą ucznia. Sukcesem wcale nie musi być zdobycie miejsca na podium. Sukcesem będzie przyrost umiejętności i doświadczeń, jakie zdobędzie uczeń, ale także i nauczyciel.

Moje wieloletnie doświadczenia w pracy z uczniami nad różnymi projektami interdyscyplinarnymi dają mi poczucie pewności, że ukierunkowana praca z grupą uczniów zainteresowanych tematem i osiągnięciem sukcesu stwarza nowe sytuacje edukacyjne i pedagogiczne. Daje nauczycielowi ogromne możliwości, a narzędzia technologiczne stają się narzędziami poznania, rozszerzają i wzmacniają procesy myślowe i wspomagają uczącego się w budowaniu jego wiedzy. Uczeń staje się centrum procesu edukacyjnego, zyskuje poczucie własnej wartości, ma do dyspozycji narzędzia do tworzenia multimedialnych źródeł informacji – Internet i nauczycieli, którzy subtelnie powinni kierować jego działaniami.

Proces przygotowania ucznia do konkursu to nie tylko proces dostarczania informacji różnymi kanałami. Realizacja zadania konkursowego stwarza nowe wyzwania, motywuje uczniów do czegoś więcej niż oglądanie i bierny odbiór informacji. Inicjuje twórcze działania uczniów z pomocą komputera, a dodatkowo zmusza do ich wykonania poza komputerem. W konkursie premiowane jest tworzenie własnych materiałów fotograficznych, filmowych na terenie opisywanych obiektów oraz własne refleksje zawarte np. w postaci ścieżki narracji lub opisów na slajdach. Zmusza to ucznia do sięgania po nowe narzędzia przetwarzania informacji. Nieświadomie, wręcz bez wysiłku zdobywa nowe umiejętności z zakresu posługiwania się nowymi technologiami cyfrowymi. Ponadto uczy się selekcionowania informacji i oceny ich przydatności w kontekście realizacji zadania konkursowego.

Stworzenie dobrej prezentacji wymaga poznania podstawowych zasad i reguł, jakie powinny być stosowane, aby uczynić prezentację multimedialną komunikatywną, przejrzystą i atrakcyjną pod względem formalnym i merytorycznym. Reguły i zasady

dotyczą: struktury prezentacji, pojemności informacyjnej kolejnych ekranów (slajdów), ich architektury (kompozycji) oraz kolorystyki, stosowanych animacji i właściwego konstruowania komunikatów i opisów zawartych na slajdach dostosowanych do przewidywanego celu i do poziomu potencjalnego odbiorcy prezentacji. Przestrzeganie tych reguł pozwala uzyskać skuteczny i atrakcyjny przekaz. Tworząc prezentację uczeń ma możliwość doskonalenia tych wszystkich umiejętności. O zasadach tworzenia prezentacji można przeczytać w osobnej publikacji pt. „Szuka tworzenia prezentacji multimedialnych”.

III. Zawartość merytoryczna prezentacji.

Zawartość merytoryczna prezentacji powinna być zgodna z tematem konkursu. Tytuł prezentacji krótki, jasno sformułowany nawiązujący do tematu konkursu. Dobrze widziane jest, aby był oryginalny i nie powielał tytułu konkursu. Można zastosować podtytuł, który przybliży temat, albo we wstępie wprowadzić zapowiedź, czego dotyczy prezentacja, zamiast wstępu może być spis treści.

Treść przejrzysta, atrakcyjna, zwięzła, złożona z krótkich zdań. Język dostosowany do odbiorcy. Podane przykłady poparte czytelnymi, zrozumiałymi ilustracjami (zdjęciami), najlepiej samodzielnie wykonanymi przez autora. Zdjęcia powinny być podpisane, zaopatrzone w informację, co zawierają, skorelowane z tekstem. Efekty wizualne nie powinny dominować nad tekstem.

Przy wykonywaniu prezentacji należy wykorzystać szeroki, różnorodny materiał źródłowy, podany w bibliografii. Wybrać z niego informacje dotyczące opisywanego obiektu (parku, rezerwatu):

- rys historyczny i położenie,
- krótki charakterystyka obiektu,
- dane liczbowe dotyczące wielkości obszaru, ilości gatunków występujących itp.
- znaczenie obiektu, sposoby wykorzystania: ścieżki spacerowe, edukacyjne, rowerowe, szlaki turystyczne itp.,
- opis najciekawszych eksponatów przyrodniczych: botanicznych i zoologicznych,
- wskazanie i krótki opis najciekawszych obiektów użytkowych,
- ciekawostki dotyczące obiektu,
- pozycja w klasyfikacjach, rankingach atrakcyjności,
- własne refleksje dotyczące obiektu,

- Przedstawienie problemów związanych z prezentowanym obiektem,
- Próba analizy przedstawionych problemów,
- Własna interpretacja zjawisk związanych z problemem,
- Wnioski, podsumowanie problemu.

Prezentacja powinna zawierać własne materiały: zdjęcia, filmy, nagrania dźwiękowe. Warto pokusić się o zdobycie i zamieszczenie zdjęć archiwalnych, pamiętając o zasadzie podawania autora zdjęć. Podobnie postępujemy ze zdjęciami współczesnymi. Jak to zrobić zgodnie z prawem autorskim opisuje osobna publikacja pt. „Tworzenie prezentacji a prawo autorskie”

Na zakończenie prezentacji krótkie podsumowanie, może nim być sentencja, hasło, cytaty, podziękowanie za uwagę poświęconą na obejrzenie prezentacji oraz bibliografia. W bibliografii podajemy dla książek: tytuł, autora, wydawnictwo, rok wydania. Dla źródeł internetowych podajemy adres internetowy strony, z której korzystaliśmy, czyli adres skopiowany z paska adresu przeglądarki internetowej.

Podsumowanie

Najczęściej pojawiające się błędy w prezentacjach i niedociągnięcia ze strony ich twórców to przede wszystkim:

- zbyt szybkie tempo animacji uniemożliwiające obejrzenie i przeczytanie całej informacji znajdującej się na slajdzie,
- chaotyczne efekty animacji, które rozpraszały oglądanie, a czasami utrudniały bądź spowalniały czytanie treści,
- nieprzemysłane, bezcelowe efekty dźwiękowe towarzyszące animacjom, rozpraszające uwagę,
- źle dobrane tło slajdów i kolorystyka, co czasami uniemożliwiało odczytanie treści,
- niekonsekwentne stosowanie animacji, animowana była tylko część slajdów,
- brak dołączonych plików multimedialnych lub źle podana ścieżka dostępu, co uniemożliwiało ich odtwarzanie,
- zbyt cicha narracja nie reagująca na zwiększenie poziomu głośności odtwarzania,
- brak opcji automatycznego uruchomienia plików multimedialnych,
- brak bibliografii i/lub informacji o autorstwie materiałów,
- brak opisu zawartości fotografii,

- brak spisu treści,
- brak informacji o autorze prezentacji,
- umieszczenie w prezentacji wyłącznie fotografii bez słowa opisu,
- wykonanie pracy nie na temat np. praca opisująca wszystkie parki łódzkie.
- podawanie w bibliografii adresu: www.google.pl jako źródła – jest to tylko adres wyszukiwarki internetowej, dzięki której znalezione zostały strony lub grafika wykorzystana w prezentacji

Jeśli chodzi o pozytywne aspekty wykonanych prezentacji to najistotniejszym jest jakość i piękno fotografii wykonanych przez autorów prac i umieszczonych w prezentacjach. Jesteśmy pod wrażeniem ich uroku. Druga sprawa to wykorzystanie zdjęć archiwalnych oraz rzetelne, dokładne, dobrze dobrane i świetnie zredagowane informacje. Poziom merytoryczny wielu prac był bardzo wysoki.

Mamy nadzieję, że dzięki tym informacjom kolejne edycje naszego konkursu zaowocują jeszcze bardziej dojrzałymi i już bezbłędnymi pracami uczniowskimi.

Bibliografia:

1. MULTIMEDIA W EDUKACJI1, Maciej M. Sysło
http://www.wsipnet.pl/dane/pliki/kluby/8//multimedia_w_educacji.pdf
2. http://www.eioba.pl/a2576/prawo_autorskie_w_internecie
3. http://www.sciaga.pl/tekst/68773-69-prawa_autorskie_a_internet